

Motion till riksdagen 2021/22:1377

av **Marléne Lund Kopparklint och Betty Malmberg (båda M)**

Bedömningssystemet för personer med funktionsvariation måste förenklas

---

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska ge i uppdrag att tydliggöra och göra bedömningssystemet mer enkelt gällande ersättningsmodell samt rätt till assistans och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Personen med funktionsvariation ska alltid sättas i första rummet och inte hamna mellan stolarna på grund av onödig byråkrati och ett ojämlikt synsätt.

Det finns idag en stor osäkerhet i fråga om hur Försäkringskassan tolkar, bedömer och beslutar om assistansrätten vid olika förändringar i levnadssättet. Exempelvis vilka ändringar i vardagen som kan utgöra ändrade förhållanden och som ska anmälas, vilka slags ändringar som bedöms utgöra väsentligt ändrade förhållanden som är hänförliga till den försäkrade och som kan föranleda omprövning av hela assistansbeslutet. Hur bedömningen av särskilda skäl görs och vad som händer vid en ansökan om fler assistanstimmar. Riktlinjerna upplevs som vaga och anger exempel som är svåra att applicera på verkligheten. När det gäller ”väsentligt ändrade förhållanden” anges i Försäkringskassans vägledning att det ska handla om ”en betydande förändring” men att det inte går att generellt säga vad som är ”väsentligt ändrade förhållanden” utan att det behöver avgöras i det individuella fallet. Riktlinjerna ger alltså ett stort utrymme för tolkning och bedömning av den enskilda handläggaren. Detta leder till att liknande ärenden och situationer behandlas olika.

I största allmänhet upplevs det att det är dålig kontinuitet på assistansersättningen eftersom Försäkringskassan sedan några år tillbaka anser att de inte behöver ändra på tidigare gjorda bedömningar. Ur ett individperspektiv blir därför varje reform kopplad till ett risktagande för att man är rädd för att få en helt eller delvis minskad ersättning för assistans. Denna osäkerhet bidrar till en ofrihet och brist på valfrihet och får

inlåsnings effekter för personer med funktionsvariation när de av rädsla fastnar i nuvarande livssituation. Rädslan för att riskera att förlora den livsnödvändiga personliga assistansen blir avgörande och hämmar den personliga utvecklingen. Man väljer helt enkelt att vara kvar på den dagliga verksamhet som man egentligen inte trivs med eller så väljer man bort den sysselsättningen helt och blir en hemmasittare.

Försäkringskassan behöver därför se över bedömningen i ersättningsmodellen och assistansrätten i syfte att uppmuntra och bidra till ökad valfrihet för personer med funktionsvariation som vill in i arbetslivet. Att Försäkringskassan tar fram tydliga riktlinjer om vilka ändringar som anses vara ”ändrade förhållanden” och ”väsentligt ändrade förhållanden” och som behöver anmälas. Att Försäkringskassan också tydliggör hur sådana ändringar ska kunna påverka ett beslut om assistans samt vad som kan föranleda omprövning av beslut om assistans. Försäkringskassan ska också säkerställa att bedömningen av särskilda skäl är kopplad till den enskilda individen istället för till en viss verksamhet.

Regeringen bör därför ge ett uppdrag att tydliggöra och göra bedömningssystemet mer enkelt gällande ersättningsmodell samt rätt till assistans.

Marléne Lund Kopparklint (M)

Betty Malmberg (M)